

Dorota Danel, Katarzyna Maciakiewicz,

Gabriela Wąsowska, Justyna Wiśniewska,

Magdalena Zbiegieł

Zarządzanie Informacją i Publikowanie Cyfrowe, II rok, studia II stopnia

**PROJEKTY DIGITALIZACJI
ZASOBÓW KULTURY
ŻYDOWSKIEJ W POLSCE
W LATACH 2007-2018**

1. Dokumentacja cmentarzy żydowskich w Polsce

Inwentaryzacja cmentarzy żydowskich w Polsce, która ma na celu łatwiejsze dotarcie do przodków i poznanie chociaż części ich historii i dziejów. Zinwentaryzowane cmentarze wprowadzane są do bazy on-line, za pośrednictwem której można znaleźć interesujący nas nagrobek i odbyć wirtualny spacer.

Fundacja Dokumentacji Cmentarzy Żydowskich w Polsce

2007–

<http://cemetery.jewish.org.pl/>

2. Jidysz Lebt

Próba ocalenia języka Żydów aszkenazyjskich, którym przed II wojną światową posługiwała się na całym świecie większość Żydów. Apogeum swego rozwoju język osiągnął na terenach ziem polskich, gdzie tworzyli pisarze i poeci, których dorobek do dziś tłumaczony jest na wszystkie języki świata. W ramach projektu powstaje mapa zawierająca nazwy miejscowe w ich oryginalnym zapisie w jidysz, Wikipedia w jidysz, słownik żydowsko-polski oraz tworzony jest na Wikibooks – podręcznik języka jidysz, który ma stanowić kompendium wiedzy do nauki języka.

Fundacja Shalom

2007–

<https://pl.wiktionary.org/wiki/Portal:Jidysz/pl/project>

3. Literatura jidysz

Cyfrowa Biblioteka Narodowa Polona posiada kolekcję dzieł autorów piszących w języku jidysz. Zbiory powstały przed II wojną światową. Znajdują się tam utwory blisko stu najważniejszych poetów, prozaików, dramaturgów. Są m.in. Abraham Goldfaden, Icchak Lejb Pereck, Nachum Majer Szajkiewicz, Salomon Ettinger, Mendele Mojcher Sforim, Szymon An- ski oraz Szolem Alejchem. Zbiory zostały udostępnione przez Bibliotekę Narodową.

Cyfrowa Biblioteka Narodowa Polona

2007–

<https://polona.pl/collections/institutions/1/literaturajidysz.NDI0ODQ1MDAyNzc3NDcyMzY2MA/?sort=score%20desc>

4. Polscy Sprawiedliwi – Przywracanie Pamięci

Głównym celem jest dokumentacja i popularyzacja historii ratowania Polskich Żydów w czasie II wojny światowej przez Polaków. Na stronie gromadzone są dokumenty i wspomnienia świadków tamtych wydarzeń. Opracowanie uzupełniane są zdjęciami, dokumentami oraz fragmentami wywiadów z ocalałymi.

Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

2008–

<https://sprawiedliwi.org.pl/pl>

5. Gmina Żydowska we Wrocławiu

Synagogen Gemeindezu Breslau, czyli Gmina Żydowska we Wrocławiu to projekt będący częścią programu „Judaica Europeana”. Materiały składające się na zbiór zawierały dokumenty, sprawozdania majątkowe, akty ślubu, akty szpitala gminy i biblioteki, a także wszelkie dokumenty związane z żydowskimi organizacjami we Wrocławiu. Obejmował on zasób od roku 1755-1944. Jest to zaledwie niewielka część publikacji, które ocalały po konfiskacie archiwum przez gestapo w 1938 roku.

Żydowski Instytut Historyczny

2009

<https://cbj.jhi.pl/collections/170046>

6. Varshe

Gromadzi setki oryginalnych tłumaczeń z języka jidysz, w jego zbiorach znajdują się zdigitalizowane utwory literackie, artykuły prasowe, reklamy, archiwalne i współczesne zdjęcia, ortofotomapy, a także nagrane wspomnienia dawnych mieszkańców stolicy – wszystkie dotyczące dawnej Warszawy, która przed wojną była światowym centrum kultury i języka jidysz. Materiały zamieszczane są w trzech wirtualnych zakładkach: „miejsca” – przeznaczona jest na domy i ulice żydowskie, „osoby” – znajdują się w niej m.in. sylwetki

około 130 związanych z Warszawą żydowskich pisarzy i dziennikarzy, „instytucje” – gmina żydowska, synagogi, stowarzyszenia oraz redakcje gazet.

Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie

2010–

<http://varshe.org.pl/>

7. Centralna Baza Judaików

Jest to internetowa baza zawierająca dane o zabytkach i dokumentach żydowskich. Udostępniane są w niej cyfrowe wersje ponad 5200 judaików z 11 różnych instytucji. Muzeum POLIN jako pierwsze zdigitalizowało wybraną część własnych zbiorów oraz materiały z Żydowskiego Instytutu Historycznego. W dalszym etapie muzeum podjęło współpracę z innymi instytucjami w Polsce.

Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

2011–

<http://judaika.polin.pl/bazajudaikow/>

8. Centralna Biblioteka Judaistyczna

Jest to cyfrowe repozytorium, jego misją jest udostępnienie wszystkich zbiorów instytutu. Biblioteka jest narzędziem pomocy historyków, genealogów oraz indywidualnych osób zainteresowanych kulturą i historią polskich Żydów. Centralna biblioteka Judaistyczna działa przez całą dobę i dostępna jest na całym świecie. Jej opracowaniem zajmuje się Pracownia Digitalizacji Zbiorów ŻIH, a znajdujące się w jej zasobach materiały udostępniane są w najwyższej jakości. Obecnie w zbiorach biblioteki mieści się 63 tysięcy dokumentów.

Żydowski Instytut Historyczny

2011–

<https://cbj.jhi.pl/>

9. Synagogi w Łodzi

Celem strony jest zachowanie pamięci o nieistniejących już łódzkich synagogach. Na witrynie znajduje się multimedialna mapa, informacje o synagogach oraz o żydowskich domach

modlitwy, które zostały zniszczone w pierwszych latach II wojny światowej. Podana jest ich dawna lokalizacja, a także co znajduje się tam obecnie. Znaleźć można tutaj także najważniejszą wiadomości o wyglądzie i wyposażeniu tych budowli.

Fundacja Monumentum Iudaicum Lodzense

2012

<http://www.synagogi.lodz.pl/index.htm>

10. Żydzi kaliscy

Prezentacja dokumentów życia codziennego społeczności żydowskiej w Kaliszu, w czasie trwania II wojny światowej. Na stronie zawarto zdjęcia akty pochodzące z cyfrowych zbiorów fotografii i pocztówek oraz Spuścizny Tadeusza Martyna. Każdy zamieszczony materiał posiada krótki opis mówiący o tym co przedstawia i czego dotyczy. Znaleźć tu można także informacje o getcie kaliskim, a także na temat Żydów i ich obecności w Kaliszu

Archiwum Państwowe w Kaliszu

2012

<https://www.archiwum.kalisz.pl/wystawy-on-line/znow-wspominamy-ten-podly-czas-pore-burz/04>

11. Digitalizacja Antykwariatu na Kazimierzu

W cyfrowej wersji antykwariatu znajdują się książki dotyczące kultury oraz historii Żydów. Wśród zebranych materiałów można odnaleźć hebrajskie starodruki, liczne grafiki oraz powojenne pocztówki. Jedną z cenniejszych części zbioru są druki ulotne, a także stara prasa. Głównym celem digitalizacji antykwariatu jest zachowanie pamięci o długoletniej obecności Żydów w Polsce oraz o łączących ich relacjach.

Fundacja Judaica – Centrum Kultury Żydowskiej w Krakowie

2012-2014

<http://www.judaica.pl/digitalizacja-projekty-4/>

12. Digitalizacja Cmentarza Remuh

Digitalizacja i udostępnianie w postaci cyfrowej zasobów najstarszego cmentarza żydowskiego w Krakowie – Remuh. Efektem realizowanego projektu był dedykowany serwis

obejmujący bazę osób pochowanych zintegrowany z interaktywną mapą cmentarza. Baza udostępnia fotografię każdego nagrobka, informację o jego położeniu, dane osób pochowanych oraz tłumaczenia hebrajsko i niemieckojęzycznych inskrypcji na najstarszych pomnikach.

Fundacja Judaica –Centrum Kultury Żydowskiej w Krakowie

2012-2015

<http://www.judaica.pl/digitalizacja/cmentarz-remuh/>

13. Baza Jewish

Spisy ponad 4 milionów żydowskich aktów urodzenia, ślubu i śmierci z obecnych i przedwojennych terenów Polski, które przechowywane są w polskich archiwach. Zbiory zawierają także spisy innego rodzaju dokumentów, takich jak spisy mieszkańców, spisy powszechnie, listy poborowe, spisy pochowanych na cmentarzach, listy wydanych paszportów, informacje o zgonach w gettach, informacje publikowane w polskiej prasie, a także powojenne ogłoszenia sądowe zamieszczane w Monitorze Polskim. Dostępne dane różnią się w zależności o miasta lub regionu.

Federacja Stowarzyszeń Żydowskich w Polsce

2012–

<https://federacja-stowarzyszen-zydowskich.org/index/bazy/jewish-pl.html>

14. Dokumentacja Cmentarzy Żydowskich w Polsce

Baza zawiera dane o osobach pochowanych na cmentarzach żydowskich oraz zdjęcia nagrobków. Zebrany materiał pochodzi z różnych nekropolii leżących na terenie Polski (ich lista jest stale powiększana). Strona ma na celu ochronę od zapomnienia polskich cmentarzy żydowskich.

Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie, Emil Karafiol

2012–

<http://cemetery.jewish.org.pl/>

15. E szkoła Laudera

Szkoła dla żydowskich dzieci mieszkających w Polsce. Oferuje zajęcia z języka hebrajskiego oraz kultury i historii narodu żydowskiego. Szkoła pozwala również na internetowy dostęp do cyfrowej wersji Tory, dzięki czemu każde dziecko może ją poznać.

Fundacja Ronalda S. Laudera

2012–

<https://www.lauder-polska-eschool.org/>

16. Wirtualny Sztetl

Internetowy portal zajmujący się dokumentacją oraz digitalizacją wszelkich dokumentów dotyczących historii Żydów w Europie Środkowej i Wschodniej. Na stronie dostępnych jest około 2 tysiące miast powiązanych historycznie ze społecznością żydowską. Jego celem jest zaznajomienie z poszczególnymi osadami żydowskimi od ich pierwszych śladów na terenie ówczesnej Polski po holocaust. Na treść witryny składają się stare dokumenty, mapy oraz materiały mówione.

POLIN Muzeum Historii Żydów Polskich

2012–

<https://sztetl.org.pl/pl>

17. Żyliśmy wśród was. Materiały źródłowe do dziejów Żydów bocheńskich

Prezentacja zdigitalizowanych akt ilustrujących życie codzienne oraz sytuację społeczności żydowskiej w Bochni. Opublikowane dokumenty pochodzą z okresu od średniowiecza do 1943 roku. Wystawę utworzono z okazji siedemdziesiątej rocznicy likwidacji bocheńskiego Getta.

Archiwum Narodowe w Krakowie

2013

<https://ank.gov.pl/wystawy/zylismy-wsrod-was-materialy-zrodlowe-do-dziejow-zydow-bochenskich/#>

18. Jewish Lodz Cementery

Portal poświęcony ratowaniu od zapomnienia cmentarza żydowskiego przy ul. Brackiej w Łodzi, zachowaniu wspomnień o społeczności żydowskiej mieszkającej na terenie miasta oraz utrwalaniu pamięci i popularyzowaniu wiedzy o dziejach łódzkiego getta. Na stronie znajduje się interaktywny plan cmentarza, informacje o nim, o żydowskich zwyczajach pogrzebowych oraz o symbolach znajdujących się na nagrobkach. Znaleźć tu można także liczne fotografie oraz wykaz osób pochowanych na cmentarzu.

Fundacja Monumentum Iudaicum Lodzense

2013–

<http://www.jewishlodzemetery.org>

19. Wirtualne Muzeum Dziedzictwo Żydów Łódzkich

Przeniesienie i zachowanie w cyfrowej rzeczywistości zdjęć, materiałów tekstowych i multimedialnych i innych artefaktów podlegających cyfryzacji, związanych ze społecznością żydowską Łodzi na przestrzeni historii miasta. Gromadzenie dokumentów potrzebnych do prac związanych z wpisem łódzkiego cmentarza żydowskiego na Światową listę Dziedzictwa UNESCO oraz promowania działań z nim związanych.

Archiwum Państwowe w Łodzi

2013–

<http://museum.lodzjews.org/pl/koncepcja-projektu>

20. Wypędzeni 1939

Strona ta rozpoczęła działalność w ramach programu prowadzonego przez Związek Miast Polskich. Jej zadaniem było za sprawą cyfryzacji upamiętnienie deportacji polskich obywateli a rzecz III Rzeszy. Dokument w niej zawarte pochodzą ze zbiorów prywatnych oraz publicznych i są to głównie zdigitalizowane książki, a także nowele. Witryna była swoistym dodatkiem do wystawy pokazanej w ponad 20 miastach w Polsce.

Związek Miast Polskich

2014-2016

<https://wypedzeni1939.locloudhosting.net/>

21. Moi żydowscy rodzice, moi polscy rodzice

Wystawa, która opowiadała o losach piętnaściorga dzieci urodzonych w latach 1939-1942, jakim udało się przeżyć dzięki adopcji przez polskie rodziny. Jej celem było zachowanie i opowiedzenie historii żydowskich dzieci ocalonych z Holocaustu. W zgromadzonych materiałach znajdowały się archiwalne rodzinne fotografie zestawione ze współczesnymi portretami ocalonych, wspomnienia uratowanych dzieci oraz krótki film stworzony na podstawie zebranej dokumentacji.

Stowarzyszenie Dzieci Holocaustu w Polsce

2015

<https://moirodzice.org.pl/>

22. Cyfrowe archiwum Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu

W zbiorach archiwum znajduje się milion rekordów odzwierciedlających pojedyncze wpisy. Zgromadzone one są w 108 zespołach archiwalnych. Informacje uzupełniane są o ponad 600 tysięcy skanów dokumentów. Dane te zawierają informacje o co najmniej 260 tysiącach więźniów i deportowanych do KL Auschwitz. Baza danych stworzona na podstawie zasobów Archiwum jest „elektroniczną” kopią dokumentu, umożliwiającą szybkie odnalezienie poszukiwanych danych.

Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu

2015–

<http://auschwitz.org/muzeum/struktura-muzeum/repozytorium-cyfrowe/>

23. Studenckie archiwum historii mówionej Centrum Badań Holocaustu UJ

Działania na rzecz upamiętnienia Holocaustu poprzez archiwizację materiałów, działalność badawczą i edukacyjną. Pogłębienie wiedzy na temat historii Żydów i ich kultury a przede wszystkim digitalizacja zbiorów – różnego rodzaju dokumentów życia społeczności żydowskiej, pamiątek oraz nagrań audio i wideo.

Centrum Badań Holocaustu Uniwersytetu Jagiellońskiego

2015–

<http://www.holocaust.uj.edu.pl/>

24. Wyszukiwarka Lublin. 43 tysiące

Tworzenie i gromadzenie w cyfrowej wersji informacji, śladów, nawet pozornie nieistotnych wzmianek, o każdym z mieszkańców dawnego miasta żydowskiego w Lublinie i ocaleniu pamięci o nich. „Lublin. 43 tysiące” symbolicznie nawiązuje do sporządzonego w 1939 roku spisu ludności Lublina, który wykazał, że w mieście żyje blisko 43 tysiące Żydów. Celem digitalizacji wiadomości o poszczególnych osobach jest upamiętnienie lokalnej społeczności żydowskiej oraz wielokulturowości miasta.

Ośrodek Brama Grodzka – Teatr NN

2015–

<http://teatrnn.pl/ludzie/osoby/projekt/lublin-43-tysiac/>

25. Kolekcja Judaików Muzeum Kresów w Lubaczowie

Bogata kolekcja judaików Muzeum Kresów w Lubaczowie została zdigitalizowana i znalazła się w Centralnej Bazie Judaików. Cenne zbiory dokumentujące historię polskich Żydów mogą oglądać zainteresowani na całym świecie. Na kolekcję składały się dzieła sztuki, przedmioty kultu religijnego, dokumenty, fotografie i rzeczy codzienne ludności żydowskiej zamieszkującej kiedyś teren powiatu lubaczowskiego. Najstarsze eksponaty mają 300 lat. Celem digitalizacji zbiorów było zbudowanie profesjonalnej bazy danych, w której skatalogowane zostaną judaika wraz z ich cyfrowymi wizerunkami.

Muzeum Kresów w Lubaczowie

2016

<http://judaika.polin.pl/dmuseion/collpubs?dirids=24&action=SimpleSearchAction&collType=institution>

26. Pamięć

Celem projektu było utrwalenie i stworzenie cyfrowej wersji nagrań i dokumentów archiwalnych zachowanych z relacji najważniejszych wydarzeń kulturalnych organizowanych w Krakowie. Centrum pragnęło w ten sposób upamiętnić żyjącą na terytorium miasta w czasie wojny ludność żydowską. Zadaniem programu miała być również edukacja młodych pokoleń, przez co nie był on ukierunkowany jedynie na specjalistów zajmujących się problematyką holokaustu.

Centrum Badań Holocaustu Uniwersytetu Jagiellońskiego

2016-2018

<http://www.holocaust.uj.edu.pl/pamiec-projekt/>

27. Archiwum Ringelbluma

W archiwum znajdują się dokumenty oryginalne lub ich szczegółowe odpisy. Są to zarówno akta oficjalnych instytucji, jak i prasa, afisze, ulotki, bilety, zaproszenia, kartki żywnościowe, korespondencję napływającą do getta, dokumenty osobiste itp. Można znaleźć również dzienniki i pamiętniki. W Archiwum znalazło się również kilkadziesiąt fotografii, a także ponad 300 rysunków i akwarel.

Centralna Biblioteka Judaistyczna

2016–

<https://cbj.jhi.pl/>

28. Jewish Monument – internetowe i interaktywne miejsce pamięci w Warszawie

Internetowa strona poświęcona polskim Żydom. Zastosowano w niej nowy model danych, uwzględniono nowe metody zaangażowania użytkowników, strona zyskała nowy layout. Witryna ta jest rzeczywistym miejscem pamięci. Zmiana jej koloru zależy od liczby wizyt użytkowników. W interaktywny sposób przekazuje znaczenie kultury żydowskiej i ją podkreśla – dodatkowo ukazuje artefakty i archiwa, które znajdują się w cyfrowych zbiorach Muzeum POLIN.

Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

2016–

<http://www.polin.pl/jewish-monument>

29. Warszawa, Warsze

Jest to wirtualny spacer po przedwojennej żydowskiej Warszawie. Dzięki technologii Street View można obejrzeć sześć ważnych dla ludności żydowskiej obszarów miasta od XVI do XX wieku. Ta wirtualna prezentacja pozwala zwiedzić stolicę oraz lepiej poznać żydowską społeczność, która ją zamieszkiwała.

Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

2016–

https://artsandculture.google.com/asset/the-museum-of-the-history-of-polish-jews-jewish-museum-warsaw-temporary-exhibit/FQhr7uH1_TOW9w

30. Cmentarz Żydowski w Dzierżoniowie

Efektom przedsięwzięcia jest serwis internetowy dedykowany cmentarzowi żydowskiemu obejmujący interaktywną mapę wraz z bazą danych grobów i osób pochowanych. Baza udostępnia fotografię każdego nagrobka, informację o jego położeniu, dane personalne osób zmarłych (imię, nazwisko, datę urodzenia, datę śmierci, nazwisko rodowe, imię ojca), a także tłumaczenia hebrajskich i niemieckojęzycznych inskrypcji na najstarszych pomnikach nagrobnych.

Muzeum Miejskie Dzierżoniowa

2017–

<http://zydowskicmentarzdzierzoniow.pl/>

31. Delet

Platforma, której zadaniem jest udostępnienie w wersji cyfrowej zasobów kultury żydowskiej. Przede wszystkim skupia się na dokumentach pochodzących z konspiracyjnego Archiwum Getta Warszawskiego. Interaktywny charakter portalu umożliwia zalogowanym użytkownikom pracę na zdigitalizowanych zbiorach, dzięki temu wspomaga on tworzenie lekcji lub warsztatów związanych z kulturą żydowską.

Żydowski Instytut Historyczny

2017–

<https://delet.jhi.pl/pl/>

32. Digitalizacja cmentarza żydowskiego w Chorzowie

Cyfrowe odwzorowanie cmentarza żydowskiego na stronie internetowej, która zawiera również bazę osób pochowanych na cmentarzu oraz grobów wraz z mapką ułatwiającą rzeczywiste dotarcie do grobowców.

Fundacja Forum Dialogu Między Kulturami

2017–

<http://zydowskicmentarzchorzow.pl/>

33. Fototeka – Jewish Memory

Serwis internetowy poświęcony zasobom fotograficznym w formie cyfrowej. Baza powstaje w oparciu o znane fotosy z życia kulturalnego Żydów mieszkających w Polsce. Obejmują relację zdjęciowe z największych imprez tematycznie nawiązujących do społeczności żydowskiej, jednym z nich jest Festiwal Kultury Żydowskiej. Zdjęcia zdigitalizowane są na wielu różnorodnych nośnikach, skanowane są także odbitki papierowe oraz pocztówki.

Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce

2017–

www.fototeka.jewish.memory.pl

34. Jesziwa Pardes

Internetowy portal, największe obecnie forum studiowania judaizmu w Polsce. Publikowane są na nim zdigitalizowane przekłady klasycznych dzieł judaizmu, dotychczas niedostępnych w języku polskim, jak dotąd opublikowało 30 pozycji, z których najistotniejszą jest pierwsze od ponad 70 lat żydowskie tłumaczenie Tory, stanowiące zarazem jej pierwszy w historii przekład na język polski uwzględniający tradycyjne komentarze rabiniczne (targum, Raszi, riszonim i acharonim).

Stowarzyszenie Pardes

2017–

<http://jesziwa.pl/>

35. Jewish.org.pl

Portal internetowy jest jedynym oficjalnym źródłem informacji Związku Gmin Wyznaniowych Żydowskich w Polsce. Znajdują się na nim wiadomości dotyczące aktualnych wydarzeń w Gminach oraz życia żydowskiego w Polsce i na świecie. Związek zamieszcza tam zdigitalizowane materiały: dawne, jaki i współczesne są to np. zdjęcia, dokumenty, różnego rodzaju archiwalia. Na stronie umieszczane są również wiadomości o imprezach i wydarzeniach które są organizowane.

Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w Polsce

2017–

<http://jewish.org.pl/>

36. Majses

Seria zdigitalizowanych książek edukacyjnych dla dzieci, stworzona aby umożliwić poznanie dorobku kulturowego i bogactwa tradycji żydowskiej, odwołuje się przy tym do wartości uniwersalnych. Książki są bezpłatnie przekazywane dzieciom żydowskim w Polsce.

Żydowskie Stowarzyszenie Czulent

2017–

<https://czulent.pl/majses-projekt/>

37. Mifgashim be Polin

Projekt skierowany zarówno do osób żydowskiego pochodzenia odwiedzających Polskę, jak i do osób zainteresowanych kulturą i historią żydowską. Jego celem jest promowanie dziedzictwa kultury żydowskiej poprzez digitalizację judaików, ochronę cmentarzy, synagog i innych zabytków społeczności żydowskiej.

Żydowskie Stowarzyszenie Czulent

2017–

<https://czulent.pl/mifgashim-be-polin/>

38. Onegszabat.org

Platforma, której działanie ma na celu cyfryzację i upowszechnianie dóbr historycznych oraz kulturowych społeczności żydowskiej. Strona umożliwia każdemu odwiedzającemu na wpłacanie środków finansowych przeznaczanych na digitalizację i archiwizację najważniejszych dokumentów.

Archiwum Ringelbluma

2017–

<https://onegshabat.org/o-programie/>

39. Diwrej Akiba

Jest to zbiór pism ruchu „Agudat Hanoar Haiwri Akiba”. Tygodnik ukazywał się w latach 1932-39 w Krakowie. Pisane było w języku polskim. Do tej pory czasopismo zostało praktycznie w całości zdigitalizowane przez Żydowski Instytut Historii.

Centralna Biblioteka Judaistyczna

2018

https://cbj.jhi.pl/collections/804106?fbclid=IwAR29c-81iWpI9u2vXWo5-nBYErFMXgYXKw_ig3kIBTW_GIhc9yydAnKgYk

40. JEWels – Perły Kultury Żydowskiej

Wystawa cyfrowych zbiorów dokumentów w formie strony internetowej, która posłużyła przede wszystkim promowaniu oraz popularyzacji kultury żydowskiej. Jej zadaniem było zaprezentowanie zbiorów szczególnie cennych i unikatowych, do których na co dzień mało kto ma dostęp – cymelia, rękopisy i stare druki oraz dokumenty współczesne, które zachowały się w znikomej liczbie egzemplarzy i stanowią unikatowe świadectwo życia codziennego polskich Żydów.

Żydowskie Muzeum Galicja

2018

<http://www.galiciajewishmuseum.org/pl/jewels-perly-kultury-zydowskiej>

41. Kochanej mamusi na pamiątkę. O dzieciach żydowskich ocalonych z Zagłady

Prezentacja historii kilkorgu żydowskich dzieci ocalonych z Holocaustu. Na stronie znalazły się stare, zdigitalizowane fotografie oraz wspomnienia osób z tamtego okresu. Wystawa miała na celu utrwalenie pamięci o Polakach, którzy z narażeniem własnego życia ratowali Żydów w czasie II wojny światowej.

Muzeum Historii Żydów Polskich

2018

<https://wystawy.sprawiedliwi.org.pl/wystawa-ocalone-dzieci/pl/>

42. Oshpitzin

Cyfrowa wystawa przedstawiała cenne eksponaty i wspomnienia ocalałych Żydów z Oświęcimia oraz ich potomków. W zbiorach znalazły się m.in.: rodzinne fotografie, albumy, projekcje filmowe oraz dokumenty związane z życiem codziennym Żydów. Ekspozycja ukazała pamięć o żydowskich obywatelach, zamieszkujących miasto przed założeniem niemieckiego obozu Auschwitz.

Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu

2018

<https://ajcf.pl/muzeum/>

43. Wirtualna wystawa o pomocy Żydom w czasie drugiej wojny światowej

Świadectwa ustne, dokumenty i pliki cyfrowe opisywały przypadki udzielania przez Polaków pomocy Żydom w czasie drugiej wojny światowej. Cyfrowa ekspozycja o prostej formie wzbogacona była atrakcyjnymi materiałami wizualnymi i krótkimi opisami. To interaktywne narzędzie umożliwiło zrelacjonowanie historii Żydów w nowoczesny i ciekawy sposób.

Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

2018

www.righteous.pl

44. Tłumaczona literatura żydowska

W ramach grantu Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki przełożony i opublikowany kanon literatury wspomnieniowej Żydów polskich, obejmujący 28 tomów. Celem tego interdyscyplinarnego projektu będzie udostępnienie w polskim przekładzie kanonu żydowskiej literatury wspomnieniowej jako jednego z niezwykle ważnych, a niemal nieznanymi źródła do dziejów społecznych i dziejów kultury, obyczaju, religii ziem polskich.

Katedra Judaistyki Uniwersytetu Wrocławskiego

2018-2022

<http://zydzi.autobiografia.uni.wroc.pl/harmonogram-wydawniczy/>

45. Konserwacja i digitalizacja kolekcji judaików Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu

Zachowanie, konserwacja i udostępnienie judaików z zasobów bytomskiej i katowickiej Gminy Żydowskiej. Digitalizacja około 210 ksiąg zbioru judaistycznego (74 tysięcy stron) wraz z niezbędnymi pracami konserwacyjnymi. Opracowany materiał w postaci elektronicznej jest udostępniany min. na platformie Śląskiej Biblioteki Cyfrowej. Księgozbiór dostępny jest także w czytelni Biblioteki Muzeum Górnośląskiego.

Muzeum Górnośląskie w Bytomiu

2018–

http://muzeum.bytom.pl/?page_id=10226

46. Malborska Gmina Synagoga 1814-1938

Prezentacja zdigitalizowanych materiałów archiwalnych dotyczących istnienia żydowskiej gminy, powstałej w 1814 roku na terenie dzisiejszego Malborka. Wystawa cyfrowa ma na celu upamiętnienie żydowskiej historii piszącej się na terenie Malborka.

Archiwum Państwowe w Malborku

2018–

<http://www.malbork.ap.gov.pl/art,29,malborska-gmina-synagoga-1814-1938>

47. Matzeva

Przedsięwzięcie, którego celem jest odnajdywanie żydowskich nagrobków i przewożenie ich na cmentarze oraz digitalizacja dokumentów odnoszących się do osób pochowanych pod tymi macewami, żeby ich rodziny na całym świecie mogły odnaleźć swoich przodków. Jak dotąd w ramach projektu Matzeva udało się odnaleźć i zabezpieczyć macewy m.in. w Giżycku, Górze Kalwarii, Pilicy, Piszcu, Radoszycach, Rozprzy, Warszawie i Zwoleniu.

Towarzystwo Kultury Żydowskiej Beit Warszawa

2018–

<http://www.matzeva.org/>

48. Panorama Auschwitz

Wirtualny spacer po obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu. Można obejrzeć panoramę z lotu ptaka, a także rampę kolejową i budynki. Wszystko jest opatrzone komentarzami w języku angielskim.

Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu

2018–

<http://panorama.auschwitz.org/>

49. Spacer sentymentalny po nieistniejącym żydowskim Żmigrodzie

Fotograficzna dokumentacja historyczna nieistniejącej już żydowskiej gminy w Żmigrodzie. Zdigitalizowane zdjęcia konfrontowane są ze zdjęciami budynków, które stoją obecnie.

Ośrodek Dokumentacji i Historii i Ziemi żmigrodzkiej – Muzeum im. Leona Karcińskiego

2018–

<http://muzeumnowyżmigrod.pl/2-uncategorised/6-spacer-sentymentalny-po-nieistniejącym-żydowskim-żmigrodzie>

50. Żydzi polscy

Nowoczesny portal został poświęcony historii i dziedzictwu kulturowemu Żydów. Jest otwarty dla wszystkich tych – pasjonatów i świadków historii, naukowców i ośrodków badawczych. Wśród licznych zbiorów cyfrowych prezentowane są pochodzące z XIX i XX

wieku fotogramy, wydane w postaci albumów, wspomnienia, archiwalne listy, pamiętniki oraz fotografie.

Fundacja Shalom

2018–

<http://www.zydzipolscy.pl/>